

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเจตคติ และความรู้ลึกนึ่กคิดตามความต้องการเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูมัธยมศึกษา และเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูมัธยมศึกษาในด้านต่างๆ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครองในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๔๔๗ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ๒ ฉบับซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ได้แก่แบบสอบถามฉบับ ก. สอบถามเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูมัธยมศึกษาที่ต้องการ และแบบสอบถามฉบับ ข. สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูมัธยมศึกษา ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ไ้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ค่า F และค่า t

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ความต้องการเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูมัธยมศึกษาในด้านต่างๆของกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๔ กลุ่ม ไม่แตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่นที่ ๐.๕ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่ ๑ ส่วนการปฏิบัติงานของครูกับสมรรถภาพของครูมัธยมศึกษาที่กลุ่มครูต้องการนั้น ปรากฏว่าแตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่นที่ ๐.๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่ ๒

๔๕-1

อภิปรายผล

๑. เกี่ยวกับการตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องด้วยผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดของข้อความในแบบสอบถาม ซึ่งได้รวบรวมขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูมัธยมศึกษา จากเอกสาร รายงาน จุด สสาร และงานวิจัยทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษแล้วนำมาสร้างแบบสอบถาม ตลอดจนได้ปรับปรุงและทดลองใช้แบบสอบถามหลายขั้นตอนจนเป็นที่น่าพอใจ จึงได้นำแบบสอบถามนั้นไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ในการสำรวจภาคสนาม ฉะนั้นจึงปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่าง

ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความที่มีอยู่ในแบบสอบถามและบางส่วนเห็นด้วย สำหรับระดับความคิดเห็น ปานกลาง ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งนั้น มีจำนวนน้อย จึงทำให้ผลการวิจัยความต้องการของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง ๔ กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

๒. เกี่ยวกับความคิดเห็นหรือความต้องการของกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเห็นว่า กลุ่มผู้บริหารการศึกษาและผู้ปกครอง มีความต้องการสมรรถภาพด้านหลักสูตรและการสอนมากที่สุด ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มครูและนักเรียน ต้องการสมรรถภาพด้านการแนะแนวและการปกครองชั้นเรียนมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะความแตกต่างกันด้านทัศนคติ ค่านิยม วิทยุติ คุณวุฒิ จึงทำให้กลุ่มผู้บริหารศึกษากับผู้ปกครองมองเห็นความสำคัญของการสอนซึ่งเป็นงานประจำของครูมากเป็นอันดับหนึ่ง สำหรับนักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ มีวิทยุติใกล้เคียงกัน จึงทำให้ความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน มองเห็นความสำคัญของการแนะแนวและการปกครองชั้นเรียน ว่าจะป็นแนวทางให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงปัญหาต่างๆ รวมทั้งการที่นักเรียนจะมีโอกาสเลือกเรียนตามความสนใจและความถนัดของตนเอง มากกว่าด้านการศึกษาซึ่งเป็นงานประจำของครู ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ล้อม ไชยศรี (พ.ศ.๒๕๑๐) ที่ว่า คุณลักษณะของครูที่นักเรียนชายชอบมีดังนี้ คือ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย รักและเมตตาคุณาตนาตนักเรียน วางตัวได้เหมาะสม เข้มงวดต่อความประพฤติของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ ช่วยเหลือนักเรียนในคราวจำเป็น

ส่วนสมรรถภาพด้านวิชาการนั้น กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความต้องการเป็นอันดับสุดท้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเห็นว่าครูมัธยมศึกษาไม่จำเป็นต้องมีปริญญา แต่ครูควรจะติดตามความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าทางวิชาการ มีการพัฒนาตนเองเสมอทางด้านความรู้และสติปัญญา ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเมื่อ พ.ศ.๒๕๑๔ ที่ว่า ครูชั้นประถมไม่จำเป็นต้องมีปริญญา แต่ครูควรจะมีความรู้กว้างขวาง นอกเหนือจากวิชาที่ตนสอน และหาความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

๓. เกี่ยวกับสมรรถภาพที่กลุ่มครูต้องการกับการปฏิบัติของครู

จากผลการวิจัยที่พบว่า การปฏิบัติงานของครูแตกต่างกับสมรรถภาพของครูมัธยมศึกษาที่กลุ่มครูต้องการนั้น เป็นเรื่องชี้ให้เห็นว่าปัจจุบันการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนยังไม่เป็นไปตามความต้องการของสังคม และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของทางการศึกษาเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนยังไม่มีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรของโรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมทางสังคมและทรัพยากรที่มีอยู่ นอกจากนี้ครูยังไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมวางแผนในการเรียนการสอน ไม่ยอมรับและแก้ไขข้อผิดพลาดเมื่อตนเองสอนผิด และไม่ติดต่อกับผู้ปกครอง ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับงานวิจัยของมาณฑิ ภาณี วิไลธรรม (พ.ศ. ๒๕๒๐) ที่พบว่า สมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่ต้องการกับการปฏิบัติของครูไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

- ๓.๑ ความต้องการของครูประถมศึกษากับครูมัธยมศึกษาแตกต่างกัน
- ๓.๒ การปฏิบัติงานของครูประถมศึกษากับครูมัธยมศึกษาแตกต่างกัน
- ๓.๓ ไรกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน คือการวิจัยในครั้งนี้จำกัดขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนของมาณฑิ ภาณี วิไลธรรม จำกัดขอบเขตในจังหวัดสกลนครและนครพนม

๔. เกี่ยวกับข้อผิดพลาดของการวิจัย

ข้อผิดพลาดของการวิจัยในครั้งนี้ อาจเกิดขึ้นได้จากสาเหตุต่างๆดังต่อไปนี้

๔.๑ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ถึงแม้จะได้ศึกษาจากข้อมูลต่างๆและนำมาแก้ไขปรับปรุงแล้วก็ตาม แบบสอบถามฉบับนี้ก็ยังไม่สมบูรณ์และครอบคลุมถึงขอบเขตและเกณฑ์มาตรฐานของสมรรถภาพของครูมัธยมศึกษาทั้งหมด คือ สอบถามเพียง ๔ สมรรถภาพและแยกเป็นข้อย่อยเพียง ๕๕ ข้อเท่านั้น ควรจะมีการปรับปรุงและขยายขอบเขตของแบบสอบถามให้มากขึ้นกว่านี้

๔.๒ ผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วน ยังมองไม่เห็นความสำคัญของการวิจัย ฉะนั้นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามอาจจะไม่ตรงกับความต้องการหรือสภาพความเป็นจริง ตัวอย่างเช่นผู้ตอบแบบสอบถามบางคน เห็นควยอย่างยิ่งกับข้อความในแบบสอบถามทั้ง ๕๕

ข้อ หรือค่านการปฏิบัติงานของครู บางคนตอบแบบสอบถามในช่อง มากที่สุด ทุกข้อ ซึ่งไม่น่าจะตรงตามความเป็นจริง

๔.๓ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์บางกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อย ทั้งนี้เพราะว่าไม่ได้ความร่วมมือจากการตอบแบบสอบถาม เช่นแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ ได้รับคืนมาน้อย จึงทำให้ข้อมูลที่ได้อาจครอบคลุมถึงกลุ่มตัวอย่างที่ได้สุ่มไว้

๔.๔ ตัวแปรอื่นๆ เช่น เพศ อายุ คุณวุฒิ เวลาที่รับราชการ สถานภาพสมรส สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ทักษะคติ ค่านิยมต่างๆ เหล่านี้ถือว่าอยู่นอกเหนือจากการวิจัย แต่ก็ยังเป็นตัวแปรแทรกซ้อน ซึ่งจะยังมีผลต่อการวิจัยนี้เช่นเดียวกัน

ขอเสนอแนะ

ขอเสนอแนะต่อคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๑. เสนอให้มีโครงการวิจัยเพื่อค้นคว้าหาขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของการสอนระดับมัธยมศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง การผลิตและอบรมครู ให้มีสมรรถภาพที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในท้องถิ่น

๒. เสนอให้มีการปรับปรุงโปรแกรมการศึกษา ตลอดจนหลักสูตรในปัจจุบัน ด้วยการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือสมรรถภาพในการเป็นครูให้ชัดเจนว่า สมรรถภาพทางด้านใดบ้างที่เป็นสมรรถภาพพื้นฐานของการปฏิบัติงานทางด้านการสอนระดับมัธยมศึกษา

๓. เสนอให้มีการสำรวจรายวิชาต่างๆ ทั้งที่เป็นรายวิชาบังคับ (Requirement) และรายวิชาเลือก (Elective) ว่า รายวิชาใดสามารถสร้างสมรรถภาพให้แก่ครูในค่านใดบ้าง ควรจะเพิ่มหรือลดรายวิชาใด เพื่อที่จะปลูกฝังให้นักศึกษามีสมรรถภาพพื้นฐานในการเป็นครูมัธยมศึกษาได้อย่างสมบูรณ์และตรงกับความต้องการของสังคมที่สุด

๔. ค่านการฝึกสอนนั้น ควรจะเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะเกี่ยวกับสมรรถภาพขั้นพื้นฐานต่างๆ เป็นสำคัญ และถือว่าการสำเร็จของการฝึกสอนอยู่ที่ว่า นักศึกษามีสมรรถภาพขั้นพื้นฐานต่างๆ มากน้อยเพียงใด

๕. ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และจัดหลักสูตรการเรียนการสอนนั้น ควรจะมีการร่วมมือและประสานงานกันอย่างใกล้ชิดระหว่างคณะศึกษาศาสตร์ โรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันฝึกหัดครูอื่นๆด้วย

๖. คณะศึกษาศาสตร์ ควรจะให้บริการแก่สังคมในรูปของ In-service Training เช่น การฝึกอบรม สัมมนา ประชุมปฏิบัติการ แก่ครูประจำการเพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพของครูที่พึงประสงค์

๗. การวิจัยเพื่อหาขอบเขตและเกณฑ์มาตรฐานของครูมัธยมศึกษา นั้น ควรจะกระทำในขอบข่ายที่กว้างขวางออกไปอีก เช่นสำรวจหาสมรรถภาพพื้นฐานด้านต่างๆ เช่น สมรรถภาพด้านความรู้วิชาสามัญ ด้านความรู้วิชาครู ด้านทักษะในการสอน ด้านทัศนคติ ด้านหน้าที่การงานของครู ด้านการเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรมนิยมเป็นต้น และควรจะขยายกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น เช่น สุ่มตัวอย่างประชากรมาจาก นักเรียน ครู ผู้บริหารการศึกษา ผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญ พระสงฆ์ ศึกษาานิเทศก์ พ่อค้า นักกฎหมาย นักปกครอง ผู้อาวุโสผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ เพื่อผลการวิจัยที่ถูกต้องและตรงกับความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง

